

ChristenUnie

Initiatiefvoorstel

de raad
der gemeente
EDE

Verzameling Raadsstukken	Registratienummer	fracties	datum:
2007/42	RAADSGRIFF 2007/11133	ChristenUnie/CDA	Raad 05-07-2007
			B&W 22-05-2007
Betreft			Cie. AZ&M 11-06-2007
Grow-, head- en smartshops.			

Beslispunt

De Algemene Plaatselijke Verordening te wijzigen en hierin een vergunningstelsel op te nemen voor grow-, head- en smartshops.

Inleiding

Wat zijn grow-, head- en smartshops en wat wordt er verkocht? Growshops zijn winkels die zich richten op kwekers van cannabis en verkopen daarvoor de kweekbenodigdheden. Dat strekt zich uit van potgrond en meststoffen tot lampen, ventilatiesystemen, waterpompen en de verkoop van cannabiszaden. Cannabisplanten en stekken mogen niet worden verkocht.

In smartshops worden - zolang deze niet op de lijsten van de Opiumwet en Geneesmiddelenwet voorkomen - o.a. niet-traditionele genotsmiddelen verkocht.

Headshops richten zich o.a. op de verkoop van cannabiszaden, (water)pijpen om hash of marihuana te roken, en apparaten om grove stukken wiet-toppen te vermalen tot in joints bruikbare kruimels.

Omdat er normaal gesproken geen verboden producten en stoffen worden verkocht is de normale regelgeving voor detailhandel van toepassing en kan op zich de exploitatie van winkels niet worden gebonden aan een exploitatievergunning.

Het betreft samengevat dus winkels die in hoofdzaak of als belangrijke nevenactiviteit producten verkopen die omschreven kunnen worden als hallucinerende middelen zoals paddo's en ecodrugs die niet verboden zijn op grond van de Opiumwet, of die dienst kunnen doen voor het gebruik of de productie van cannabis.

Aanleiding.

In december 2004 is door bureau Intraval in opdracht van het ministerie van Justitie het rapport "Preventieve doorlichting cannabissector" gepubliceerd. Daarin wordt o.a. geconcludeerd dat "*de growshops fungeren als de motor en stimulator van de cannabisbranche, in het bijzonder met betrekking tot de teelt van nederwiet. Er zijn aanwijzingen dat growshops een faciliterende rol vervullen ten aanzien van de teelt van cannabis op een wijze die zowel legaal als illegaal is*". Hoewel de mogelijkheden beperkt zijn, bevestigen de uitkomsten van dit rapport echter de noodzaak om zowel bestuurlijk als strafrechtelijk op te treden tegen growshops.

Het aantal grow-, head- en smartshops is de afgelopen jaren fors gegroeid in Nederland. Uit onderzoek in 2005 in Amsterdam en Venlo is gebleken dat de ondernemers van deze shops veelvuldig worden verdacht van strafbare feiten. Een televisie-uitzending van 30 januari 2007 met een verborgen camera toonde aan dat de betrokken growshop de hennepkwekerij faciliteert en financiert. In diverse plaatsen zoals Venlo heeft de vestiging van dit soort winkels geleid tot aantasting van de openbare orde en veiligheid. De gemeente Venlo heeft daarom als eerste gemeente in Nederland beleid gemaakt door een vergunningstelsel voor growshops in te voeren. Dit met het doel om deze ontwikkeling beheersbaar te maken. Inmiddels blijkt dit beleid in Venlo zijn vruchten af te werpen. Elf van de dertien winkels hebben noodgedwongen de deuren moeten sluiten. Ook gemeenten als Waalwijk, Maastricht en Breda hebben een vergunningstelsel ingevoerd.

Argumenten.

1. Handhaving openbare orde en voorkomen criminaliteit en overlast.

De landelijke groei van het aantal grow-, head- en smartshops en de maatschappelijke effecten die in andere plaatsen daarvan zijn ondervonden, zijn aanleiding om de beheersbaarheid ter discussie te stellen. Hoewel exploitatie van winkels in het algemeen niet worden gebonden aan een exploitatievergunning is het, gelet op de aard van de verhandelde producten, de relatie met verdovende middelen en de bezoekersgroep en vanuit het motief openbare orde en overlast- en drugsbestrijding, wenselijk om bij voorbaat de exploitatie daarvan beheersbaar te maken.

2. Bestrijding illegale hennepcultuur.

Er zijn niet alleen aanwijzingen dat door levering van kweekbenodigdheden de hennepcultuur wordt gefaciliteerd. Naast de leveringen van zaden worden ook (verboden) stekjes en kant en klare huiskwekerijen geleverd en geplaatst. Ook zijn er signalen dat growshops mogelijk een rol spelen in het financieren van kweekbenodigdheden en vervolgens het weer opkopen van de opbrengst (rapport Bureau Intraval). Omdat er geen zicht is op de mate waarin dit voorkomt en aangetoond is, dat vanuit een legale detailhandelsactiviteit illegale activiteiten worden bevorderd en plaatsvinden, is het vanuit het oogpunt van openbare orde en veiligheid en het voorkomen en bestrijden van criminaliteit en overlast van belang dat deze activiteiten waar mogelijk worden voorkomen en tegengegaan.

3. Regulering via een exploitatievergunning.

Grow-, head- en smartshops zijn winkels en vallen als zodanig onder het begrip detailhandel. Daarbij is de vraag aan de orde of de exploitatie aan een vergunningplicht kan worden gebonden, waarbij dan tevens, zoals ook bij de coffeeshops geldt, een maximumstelsel kan worden gehanteerd. Uitsluiten kan wettelijk gezien niet, maar wel kunnen door het opnemen van een vergunningplicht in de APV grow-, head- en smartshops worden gereguleerd en gemaximeerd via nadere beleidsregels. Dat gebeurt dan op basis van het motief om aantasting van de openbare orde en/of de negatieve beïnvloeding van het woon- en leefklimaat door de exploitatie van grow-, head- en smartshops te voorkomen.

Om het aantal shops en de maatschappelijke effecten daarvan voor de toekomst beheersbaar te maken en de exploitatie aan een vergunning te binden is daarom regulering via een exploitatievergunningstelsel voor deze winkels wenselijk en, zoals in meerdere gemeenten aangetoond, ook mogelijk.

Instrumenten voor bestuurlijke aanpak.

De bestuurlijke aanpak hangt samen met het lokale politieke beleid en de openbare orde bevoegdheden van de burgemeester. In Ede zijn grow-, head- en smartshops formeel nog niet gevestigd en is er in bestemmingsplannen niets over geregeld. Dat betekent dat de vestiging op locaties met bestemming winkel, detailhandel en dergelijke in principe moet worden toestaan. Gezien de landelijke ontwikkelingen en uit het oogpunt van openbare orde en veiligheid en drugs- en criminaliteitsbestrijding is het instrument van regulering voor de gehele gemeente of gebieden daarvan bij voorbaat wenselijk.

Meerdere gemeenten hebben initiatieven genomen om growshops en aanverwante handel aan te pakken. Maastricht heeft bijvoorbeeld het vergunningstelsel vastgesteld voor de gehele gemeente, Breda beperkt dat tot die gebieden waar de meeste overlast is. Verschillende mogelijkheden en instrumenten daarvoor zijn daarbij onder de loep genomen. Naast het instellen van een lokale vergunningplicht met een exploitatievergunningstelsel waarbij ook een maximum bepaald kan worden van het aantal shops, is daarbij gebruikmaking van de Wet Bevordering Integriteitbeoordelingen door het Openbaar Bestuur (Bibob)¹ een belangrijk instrument. De wet geeft bestuursorganen een extra mogelijkheid om een vergunning te weigeren of in te trekken wanneer er een 'ernstige mate van gevaar' bestaat dat de vergunning (onder meer) gebruikt wordt om strafbare feiten te plegen of om uit strafbare feiten verkregen geld wit te wassen. Het BIBOB-instrument kan een belangrijke rol vervullen bij de aanpak van grow- en smartshops.

---

¹ De Wet Bibob kan worden toegepast bij de aanvraag van verschillende gemeentelijke vergunningen, zoals exploitatievergunningen voor horeca- en seksinrichtingen en voor grow- en smartshops, bouw- en milieuvergunningen, subsidies en aanbestedingen. Deze wet geeft bestuursorganen een extra mogelijkheid om een vergunning te weigeren of in te trekken, indien er "een ernstige mate van gevaar" bestaat dat de vergunning (onder meer) gebruikt wordt om strafbare feiten te plegen of om uit strafbare feiten verkregen geld wit te wassen. Voorwaarde voor toepassing van de Wet Bibob op grow- en smartshops is dat zij door een gemeente vergunningplichtig zijn gemaakt.

Met dit initiatiefvoorstel wordt voorgesteld te besluiten de Algemene Plaatselijke Verordening Ede 2001 daartoe te wijzigen en een vergunningstelsel op te nemen.

Kanttekeningen

Op zich is het niet goed mogelijk om een sluitend onderscheid te maken tussen een sluitende definitie te geven van deze vorm van detailhandel (die op zich legaal is) en de "normale" detailhandel. Het moet duidelijk zijn wie nu wel en wie niet een vergunning nodig heeft. Er zijn meer winkels die legale kweekbenodigdheden of niet-traditionele genotsmiddelen en energiedrankjes verkopen. Te denken valt aan tuincentra en drogisterijen.

Een andere kanttekening moet geplaatst worden bij de vraag of de gemeente met een exploitatievergunningstelsel bij voorbaat eigen regels kan stellen voor grow-, head- en smartshops wanneer er nog geen dergelijke winkel is gevestigd. Wanneer er sprake is van concrete overlast, criminaliteit en openbare orde problemen die verband houden met de aanwezigheid van grow-, head- of smartshops kunnen er zoals andere gemeenten hebben gedaan, nadere regels gesteld worden ter bescherming van het woon- en leefklimaat en de handhaving van de openbare orde.

Hoe ruim de begrippen "handhaving van de openbare orde" en "bescherming van het woon- en leefklimaat" uitgelegd kunnen worden is niet met volledige zekerheid aan te geven. Ook is nog niet duidelijk of de algemeen bestuurlijke preventie van criminaliteit een exploitatievergunningstelsel voor growshops en dergelijke rechtvaardigt.

Hoewel inmiddels diverse gemeenten, waaronder Breda, Maastricht, Kerkrade, Venlo, Roosendaal, Waalwijk en Bergen op Zoom dergelijke vergunningstelsels hanteren, heeft de rechter zich tot nu toe niet over een dergelijk stelsel uitgelaten.

Niettemin wordt thans voorgesteld op basis van gegeven argumentatie een vergunningstelsel in het leven te roepen voor de grow-, head- en smartshops om daarmee een instrument in handen te hebben om toekomstige ontwikkelingen zo goed mogelijk te kunnen beheersen. In dit verband wordt nog nadrukkelijk gewezen op het per 1 juni 2003 in werking getreden Besluit bevordering integriteitbeoordelingen openbaar bestuur (Besluit Bibob) waar in artikel 4, aanhef en onder d, *inrichtingen die in het maatschappelijk verkeer worden aangeduid als smartshops en growshops*, onder de werking van de Wet Bibob (zie ook voetnoot 1) worden gebracht. Door de omschrijving van het begrip grow-, head- en smartshops zoals opgenomen in het besluit tot aanpassing van de Algemene plaatselijke verordening Ede 2001 wordt in ieder geval een onderscheid gemaakt met de 'normale' detailhandel zoals lampenwinkels, tuincentra, drogisterijen, etc.

Communicatie

Het besluit zal op de gebruikelijke wijze worden gepubliceerd in Ede-Stad.

Commissie

De behandeling van dit voorstel is voorzien in de raadscommissie Algemene Zaken en Middelen van 11 juni 2007.

De raadsfractie van de ChristenUnie en
M.A.Th. Idema

de raadsfractie van het CDA
A.M.Th. Vreman